

Előfizetési ár:
 egész évre . . . 8 frt.
 fél évre . . . 4 „
 negyed évre . . . 2 „
 Egy szám 10 kr.
 Hirdetések
 6 hónapban peltisóban
 7. havonként 6 s minden
 további sorért 5 kr.
 NYILTTÉRBE
 havonként 10 kr-ért vé-
 tetnek fel.
 Kínostári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap szellemi részét
 illető közlemények a
 szerkesztőbő, a
 anyagi részét illető
 közlemények pedig a
 kiadóhoz bérmentre
 intézendők:
 NAGY-KANIZSA
 Wlassolsház
 Bérmentelen levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el.
 Kéziratok vissza nem
 küldetnek.

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

N.-KANIZSAVÁROSON helyhatóságának nemkülönböztetve a „n.-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, „n.-kanizsai takarékpénztár“, a „zalamegyei általános tanítótestület“, a „n.-kanizsai kised-nevelő egyesület“, a „soproni kereskedelmi s iparkamara n.-kanizsai külválasztmánya“ s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő egyes tartalmu lap.

12
 52 — 1878.

Hirdetmény.

A zala-megyei gazdasági egye-
 sület részéről közhírré tétetik mi-
 szerint az 1878 évi június hó 2-
 ik és 3-ik napjára Nagy-Kaniz-
 szára kihirdetett s rendezése alatt
 megtartandott **tenyész állat ki-
 állítás, és tenyész állat vásár**
 a sikeres eredmény elérésére szük-
 ségelt kellő számu bejelentések
 hiánya miatt **a folyó évben meg-
 nem tarthatván**, a jövő 1879-
 ik évi nagy-kanizsai pünkösdi or-
 szágos vásár idejére halasztatik.

A zala-megyei gazdasági egye-
 sület 1878-ik évi május 6-án
 Zala-Egerszegén tartott közgyü-
 léseiből.

ÁRVAY ISTVÁN m. k.
 elnök.
 SZIGETHY ANTAL m. k.
 jegyző.

Neveljük a népet!

— Negyedik közlemény. —

Azoknak, kik e nagy munkához fog-
 nak három kellékre van szükségük: a) ismer-
 niök kell a népet, annak szívós jellegét,
 vérmes alkatát; tudniok kell, hogy még
 ma is ama és oly naiv, gyermekded észjá-
 rásu, mint kire ügyes rábeszélés s különö-
 sen az „utile dulci“ féle elv szerinti be-

látatás által igen szépen lehet hatnia az
 olyanoknak, ki vele jól bánik, és ebből kifolyólag
 közszeretben áll, vagy más szavak-
 kal, miként így szelében mondják: kit a
 magyar ember szeret, az által hagyja ma-
 gát vezetettni s annak az utolsó ingét is
 odaadja; de mogorva ráeroszkolás s pa-
 rancsok, száraz rendeletek ellen makacsul
 daczol, és ismert jellegénél fogva ellensze-
 gül. Az azonban mit sokan a föld néperől
 állítanak, hogy ógaljánál s természeti al-
 katanál fogva nem tanulékony, s épen nem
 alkalmas további műveltség elsajátítására,
 határozottan mondhatjuk — téves állítás;
 tanulékonyabb a magyar sok más népnél,
 ha alkalma meg akarhatja van hozzá, tehát
 ezt kell felkeltenünk benne s megadni neki;
 eddig persze úgy állt a dolog, hogy ahol s
 amihez akarata volt ott s ahhoz nem volt
 alkalma, a mihez ellenben alkalma volt,
 ahhoz hiányzott az akarata.

b) Hivataluk fontosságát s hivatásu-
 kat felelő lelkesedéssel párosult magasztos
 ihlettséggel, eltökélt szándékkal, buzgalom
 és népharóti s szerethető hő érzés, a mit ne
 törjön meg, ne lankaszson a kezdetnél, —
 minden uttörő által tapasztalható — felme-
 rülni szokott nehézség vagy akadály; mert
 hiszen ugyis az az egyik hiány, hogy sok
 emberben fellobban ugyan a lelkesülés,
 meg is indul a kitűzött pályán, küzd is
 egy darabig az akadályokkal, de néme-
 lyiket a pálya elején, a másikat a derekán,
 a harmadikat a célpontnál hagyja el az
 erő, — a kitartás.

c) Az emberiség földi
 lét- és vég-céljáról való
 tudat, nehogy rossz
 akarat nélkül is ferde irányba tereltessek

és káros métegy legyen felvilágosító szel-
 leme. De erről a jövő cikkünk szól bő-
 vebben!

BERKOVICS ELEK.

Miért vetik meg a szlovencet.

(A Bpsten megjelenő „Prijetel“ című
 vend lap május 1-én megjelent számából.)

Érdekes olvasni ama cikkeket, mely nem
 régeben a laibachi „Slovenski Narod“ című
 lapban „Miért vetnek meg minket?“ fölirattal
 megjelent. A cikk írója panaszkodik, hogy a
 szlovenc Európában mindenütt ellensége-
 késséssel találkoznak. S ennek okát keresi. Va-
 lóban szép dolog, hogy már a szlovenc is kez-
 dik belátni, hogy a kultúr Európában nem tud-
 nak rokonszenvre találni. Igaz, ugy van. S
 tudjátok-e, testvérek, ki ennek az oka? Önök
 szloven írók egyenként és összesen! Önök okai,
 hogy a szloven nép rossz uton vezetettik, önök,
 kik azt hirdetik, hogy az orosz sziávkok fölza-
 badításért küzd; önök, kik a maguk részére
 igazságot követelnek, de ezt másoknál nem
 akarják elismerni; önök kik az idegen népek
 közt a testvéri szeretet helyett az ellensége-
 séget terjesztik s ezzel a reakció kezére dol-
 goznak.

Gondolják meg, vajjon lehetséges-e olya-
 nok irányába rokonszenvet mutatni, kik így
 cselekednek? Gondolják meg, nem volna-e
 már ideje más utra térni; mert higgyék el, ha
 továbbra is ez uton haladnak, a szloveneket
 örvénybe vezetendik.

Ne gondolják önök azt, hogy más nem-
 zetek félnek a szlovenc fölzaবাদításától, mert
 az rájuk nézve veszélyes lehet. Soha sem lesz
 az! Míg a szlovenc fölzaবাদításukat az orosz
 zsarnokságtól várják, addig Európában szá-
 mukra nincs rokonszenv. Ha pedig műveltség
 lesz fölzaবাদításuk tényezője, akkor meg
 épen nem lesznek veszélyesek, mert érezni fog-
 ják, hogy a mint nekik szent az arany szabad-
 ság, ugy szent az más nemzeteknek is! Akkor
 nem fognak többé más nemzeteket gyalázni,

hanem iparkodni fognak a műveltség azon fo-
 kára jutni, ahol amazok állnak.

Ugyan nem nevetéges e olvasni, hogy
 mint írnak a szloven lapok róluink magyarok-
 ról! Aki nem ismeri e nemzetet, azaz ő szavuk
 után indulva, azt gondolhatja, hogy ez valami
 vad nép. Az ily beszéddel önök a művelene-
 ket tévútra vezethetik, de annál csunább önök-
 től, hogy tudva olyat írunk, ami nem igaz.

Önök, kik szloven nyelven róluink ma-
 gyarokról naponként hazugságokat írunk ha-
 ragusznak, hogy a magyar nemzet, meri mű-
 vel, az egész világon rokonszenvre talál s azért,
 mert a szabadságot küzd s a maga számára
 nem csinál külön szabadságot, hanem a magyar
 földön minden nép egyenlő szabadságot élvez.

Vajjon nem tudják, hogy Magyarország
 Ausztriát két ízben menté meg a bizonyos ha-
 lálót s mégis közönstet fejeében a magyar nem-
 zet Ausztriától mindig elnyomásban részesül?
 Vajjon nem tudják, hogy azért a morza sa-
 badságot, melyet önök szlovenek mostanában
 Ausztriában élveznek, a magyar nemzetnek
 tartoznak hálaival, mert a magyar nemzet eré-
 lyes magatartása nélkül még most is az abolu-
 tizmusban usznának?

Mindezt önök tudják s mégis a szlove-
 neket a magyarok ellen igatják! S önök cau-
 dalkoznak, hogy önöket megvetik!

Miért nem világosítják föl önök a szlove-
 neket, hogy Oroszország zsarnoksága mint pör
 el minden szabad eszmét, mint nyomja el
 a szabadságot. Önök, kik az orosz zsarnoksá-
 gát annyira magasztalják, ne csudálkozzanak,
 hogy önöket kultur Europa megveti, mert azt
 minden művelt ember tudja, hogy az orosz
 nem ismer műveltséget, nem szabadságot.

Eljövend az idő, hogy a zsarnokság já-
 rmatól az orosz nemzet is megszabadul. De ez
 sokkal előbb bekövetkeznék, ha az összes szlo-
 vok az orosz zsarnokság ellen indított har-
 cban már most egyesülének s ekkor a kultur
 Európa rokonszenvre rökütn felelők fordulna.
 A szabadság élet! Akartok szlovenek valódi
 szabadságot élvezni? Ha igen, ugy ne várjátok
 ezt a szabadság gyilkosától, hanem serogeljetek

TÁRCZA.

Ki a szabadba . . .

Ki a szabadba szárnyal szellemem,
 Mint a madár, ha kalitkája kinyílt,
 S gyors szárnyain szabadulat vehet:
 Itt minden olyan hü, ósünte és nyílt,
 S mint az anyának keble oly igaz;
 Te gyámokod dícső természet itten . . .
 Örök hatalmu törvények szerint
 Temet, s terem az öserő — az isten.
 Virágmosolygás szép tavasz mezőn,
 A méla csendes erdő szent magányra,
 Szellő enyélés játési lombokon —
 Az érző lelket egy meghatja szállja.
 Szellid szibongás, lassu lágy moraj,
 Eszer csaszogó kis madárka dala:
 Mind az vegyülve oly szép harmonia,
 Minőt a szív még álamban sem hallt.
 E gondatlan, vágy nélkül, szabad
 Természet élet von engem ide.
 Nem tudja mit érez itt az ember:
 Nir — mosolyog, fáj — és örül a szíre.
 Minden parányunk meg van csábjá itt;
 Betűti mind a lét szabályait.
 Nincs engéledés, nincs panasz sehol,
 Egykép veszik a roszt és a jót;
 Ábránd a hód vágy szákvetete van
 Itt nem zavartják álom a valót.
 Jobb szárnyal a s az nem kíván magának,
 A csalogányunk fézke mindenre
 És a bokor, mely védi fiait,
 Itt szól kis ajkán a legesebb zene.
 Vigan legez bárosny fűvön a nyáj,
 Nem bánja a holnapnak gondja azt;
 Míg pástóra busan, merengve réz
 S ajkán a gond egy-egy sohajt fakaszt.
 Erdőn, mezőn vírral a fa, virág
 S tavaszt hat lét, mosolygva ényésen.
 És az ember, e szabad szellemű lény
 Örökös vágyak szomjaz rajba vártig;
 A lán: lent, feje az égbe járkál,
 Cs — hajt a nyugtot nem érez sirba-szállig.

Gőgében egyszer isten lenni vágy
 S gyakran rabosolga láncokat capel:
 Kicsi neki a föld míg él s ha meghal
 Elég a sir, ez a parányi hely.
 Megűrtai jogait a természetet,
 Vele dacolni ember-kéz silány;
 Hiába küzd, hiába tör az égbe,
 Mosolyg a rét, erdő mező s virágy
 E hábéli arfildés felett.

KELEFY UY

Meghírsült tervek.

— Beszélyke —

Virághegytől.

X. város egyik félreled utczájában egy
 hosszú piszkos udvar lenyulik egészen a réte-
 kig. Ezen udvart a rétektől egy dűledesett,
 vakolatlan viaskó választja el. A viaskó alacsony
 ajtaja fölött eme fölirat olvasható:

„Markos Gergely szabó.“

Elképzelhető, hogy Markos Gergely bi-
 zony alapos okok miatt ütött tanyát e rozant
 házikóban, melyet egy erősebb szél elsöpörhet
 a föld színeről. Szegény volt, mint a templom
 egere. Maga sem tehetett róla. Nem volt ha-
 nyag, se iszákos. Negyven éven keresztül szor-
 galmasan forgatta a tűt és az ollót, de iparko-
 dása dacára se vergődhetett többre, mint, hogy
 egy segédet tarthato: t, kivel kora reggeltől késő
 estig serényen munkálkodott, hogy a minden-
 napi kenyeret magának és övéinek megszerze-
 hesse. Már többbetűt volt kielégítő anyagi kö-
 rülmények közt, ámde mindannyiszor kőbejött
 valami csapás. Hol feleségének betegsége, hol
 tűzárvény, mely korábbi nyomorába döntötte.
 Minden igyekezetével sem érhetett el többet,

mint, hogy egyetlen leányát, a 19 éves Rozáliát,
 egyszerű nevelésben részesíthet.

Némely embert annyira üldöz balsorsa,
 miutha ég és föld összekülkötne volna ellene.
 Markos is ezek közé tartozott. Zöldágra nem
 juthatván, más eszközözbe folyamodott. Elkezd-
 tette a lutrin „játéstan“. Egész heti keresményét
 ráarkta a kis lutrinra, nagy lutrinra, s lözöket
 vett. Ennek meg az lett a következése, hogy
 miután a lutrin meg ámbót se csinált, fukar só-
 goraszonnya — kit feleségének holta óta magá-
 nál tartott, — örlekedett vele, hogy mért nem
 fordítja pénzét inkább okosabbra?

A mi csekély öröme volt az életben, azt
 Rozáliában lelte.

Volt két hibája, még pedig két nagy hi-
 bája: pénzösör volt. El a pénzt annyira bálvá-
 nyosztá, miszerint kész lett volna érte becsületét
 is habozás nélkül föláldozni. A boldogságot
 csak a kincseben találta. Minden kívánsága,
 minden óhajítása abban csoportosult, hogy tö-
 méredek szák aranyat, ezüstöt, bankót összeha-
 rálcolhasson, aztán építtesse kétemeletes palotát,
 nem dolgoznék, hanem csak pipásgatna, étnap
 kedvét tölthetné, s az irigy világ előtt stog-
 tatná gazdaságát.

És, mivel ez természetesen nem lehetett
 így, komor, életunt volt.

E rut szenvedélyét csak ambíciója multa
 felül. Ha valaki ránézett, nem hitte volna,
 hogy rongyos foltos ruhája akkora ambícióit
 takarjon! Sokszor álmodozott arról, hogy hej!
 ha leányát holmi tekintetes-féle elvonná!
 Ugyam, de hát mit adhatna neki: názhoso-
 mányul? Legfeljebb egy motring cérnát, egy-
 pár tűt, no egy tempálói ollót.

Mesterembernek nem adja leányát. Vagy

gardag, tekintélyes ur vesszi el, vagy marad
 vénlány. Punctum. Ez volt szigorú tendenciája.
 Tetazik-e, nem tetazik-e Rozáliának, az ő föl-
 tene nem kérdés. A leánynak engedelmesség
 a helye — gondjál. És ha apai akaratának ellen-
 szegülne, majd iszen megmutatná neki így
 meg amagy, hogyan kell egy leánynak szót-
 fogadni.

Vasárnap, mikor visszajött a templom-
 ból, igénytelen hajlékában igen ritka meg-
 lepődés érte. A szoba közepek-közepén ott látta
 szemérmes leányát, Rozáliát, de nem egyedül,
 hanem a Péter segéd karjai közt, aki éppen
 akkor nyomott eperjarkra izzó csókokat.
 Markos dühölti tájékozóra kiáltá:

— Szent Isten, mi ez, mit látok, . . . az
 én leánym, Rozália, . . . Rozália.

Mialatt Markos méltó fölhaborodásának
 nem valami válogatott illedelmes szavakban
 akart kifejezését adni, Péter előrukkolt, s ön-
 bizalommal könyörgött:

— Májster ur, ne haragudjék, . . .
 bocsásson meg. Én és Rozália szeretjük egy-
 másat, s ha májster ur beolegyszerik, élvez-
 szem nőül.

A fiatal ember nyíltsága, keresetlen
 modora némileg lecsillapította Gergely fölün-
 dulását. A fiatalok egymás karjaiba dőltek,
 daczára, hogy az apa még mindig az ajtónál
 tángortott, s ajka göcsörös ráगतodásza elárulta,
 hogy szóhoz akart jutni. Rövid vártára meg-
 tört a csöndöt:

— Te Rozáliát el akarod venni? Térj
 magadhoz, szerencsétlen! . . . Van e pénzed,
 házd, van-e egy jóvad, hogy egy aszonny
 képes lennél eltartani? Nekem nincs tudomásom
 semitéle vagyonodról, csakis arról, hogy te

